

Sygn. akt I UK 203/15

POSTANOWIENIE

Dnia 27 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania J. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Płocku
o ustalenie kapitału początkowego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 stycznia 2016 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z dnia 18 lipca 2014 r., sygn. akt III AUa 2199/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 lipca 2014 r., sygn. akt III AUa 2199/13, Sąd Apelacyjny w Łodzi – w sprawie z odwołania J. P. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Płocku o ustalenie kapitału początkowego – zmienił zaskarżony apelacją odwołującą się wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Płocku z dnia 25 lipca 2013 r., sygn. akt VI U 618/12, w jego punkcie drugim oraz poprzedzające go decyzje organu rentowego i zaliczył J. P. do ustalenia wartości kapitału początkowego okres pracy od 24 września 1975 r. do 31 marca 1980 r. w „O.” jako okres składkowy (pkt 1.); oddalił apelację w pozostałym zakresie (pkt 2.).

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego w zakresie jego pkt 1. organ rentowy zaskarżył skargą kasacyjną. Skargę oparto na pierwszej podstawie kasacyjnej określonej w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) wskazano na potrzebę „wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, a zarazem wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Sąd Apelacyjny w Łodzi przyjął, iż do ustalenia wartości kapitału początkowego należy zaliczyć odwołującej okres pracy od dnia 24 września 1975 roku do dnia 31 marca 1980 roku w „O.” jako okres składkowy. Sąd II instancji - powołując wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 czerwca 2006 r. (I UK 356/05), z dnia 8 sierpnia 2007 r. (II UK 17/07) oraz z dnia 2 września 2009 r. (II UK 30/09) – przyjął, iż jeżeli umowy międzynarodowe przewidywały transfer i pracę obywateli polskich na rzecz zagranicznych pracodawców, to praca świadczona w ramach tych umów była traktowana na równi z zatrudnieniem w Polsce i uwzględniana na tych samych zasadach, jak to zatrudnienie. Stąd praca obywateli polskich za granicą objęta takimi umowami, uwzględniana jest przy ustalaniu prawa i wysokości świadczeń, także poprzez wyliczenie kapitału początkowego bez względu na opłacanie składek na ubezpieczenie. Tymczasem w wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie III AUa 1768/03 stwierdzono, że przy obliczaniu kapitału początkowego organ rentowy powinien uwzględniać tylko okresy opłacania składek do polskiej instytucji ubezpieczeniowej. Również w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 maja 2004 r., III AUa 899/03 (OSA 2005 nr 2, poz. 7) przedstawiono pogląd, że przy uwzględnianiu okresu zatrudnienia za granicą do celów ustalenia wartości kapitału początkowego należy mieć na względzie nie tylko art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, lecz także umowy o ubezpieczeniu społecznym łączące Polskę z krajem, w którym praca była wykonywana. W związku z tym niniejsza skarga kasacyjna winna być przyjęta do rozpoznania, gdyż orzecznictwo Sądów powszechnych i Sądu Najwyższego w kwestii zaliczania okresów pracy obywateli polskich za granicą do ustalania prawa i wysokości świadczeń, także poprzez wyliczenie kapitału początkowego, nie jest jednolite”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna organu rentowego nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że istnieje potrzeba „wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, a zarazem wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.)...”. Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Sądu Najwyższego skarżący – opierając wniosek o przyjęcie jego skargi do rozpoznania na przyczynie przyjęcia skargi określonej w przepisie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. – powinien określić, które przepisy wymagają wykładni, ale także wskazać, na czym polegają poważne wątpliwości związane ze stosowaniem tych przepisów wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Konieczne jest opisanie tych wątpliwości, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 listopada 2003 r., II UK 184/03, z dnia 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, czy też z dnia 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07 – OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Jeżeli zaś skarżący powołuje się na rozbieżności w orzecznictwie sądowym, to zobowiązany

jest przytoczyć te rozbieżne orzeczenia Sądów, przy czym musi wykazać, że występująca w nich rozbieżność ma swoje źródło w różnej wykładni przepisu albo wykazać, że wykładnia dokonana przez Sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2008 r., II CSK 21/08 - LEX nr 794605). Chodzi przy tym o rozbieżności w wykładni przepisu prawa, a nie o rozbieżności w jego zastosowaniu. Ponadto, ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 października 2012 r., III SK 15/12 - LEX nr 1228636 oraz z dnia 19 października 2012 r., III SK 13/12 - LEX nr 1228618).

Skarżący potrzebę wykładni przepisów prawa jako przyczynę przyjęcia skargi do rozpoznania z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. odnosi do kwestii – jak to przedstawia w uzasadnieniu wniosku – „zaliczania okresów pracy obywateli polskich za granicą do ustalania prawa i wysokości świadczeń, także poprzez wyliczenie kapitału początkowego”. Brakuje w takim ujęciu uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odpowiedniej jurydycznej argumentacji, która wykazałaby, że w sprawie rzeczywiście istnieje przyczyna przyjęcia skargi do rozpoznania określona w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Przede wszystkim skarżący nie wskazuje – w uzasadnieniu wniosku – przepisu (przepisów) prawa ubezpieczeń społecznych, z którym wiąże sugerowane poważne wątpliwości i rozbieżności w orzecznictwie sądów. Nie jest wystarczające – dla wykazania przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. – powołanie stanowiska judykatury w zakresie jakiejś zasygnalizowanej tylko kwestii, bez określenia przepisów prawa, na tle wykładni których powstają sugerowane rozbieżności.

Dodatkowo trzeba dodać, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie uwzględnia stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi w zakresie analiz interpretacyjnych między innymi przepisów art. 174 w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w kontekście oceny

charakteru i kwalifikacji prawnej spornego w sprawie okresu zatrudnienia odwołującej na terenie Czechosłowacji od 24 września 1975 r. do 31 marca 1980 r., analiz uwzględniających stanowisko Sądu Najwyższego w zakresie omawianej kwestii zawarte w wyrokach Sądu Najwyższego powołanych w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie do rozpoznania rozpatrywanej skargi kasacyjnej.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.

I.n